

TURRIS INFRACTA

(Διάλογος μέσα σ' ἔτα δρεψο)

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Τότε ἀργεῖσαι καὶ τὸ πεζὸν καὶ τὸ ποιητικὸν δωῆμα;

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Κάπι ἀνότερον καὶ τελειώτερον γυρεῖν.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Μήπως σὲ μαργείνει ἡ ἐποχὴ τῆς Τραγωδίας;

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Οἱ ἀρχαῖοι "Ελληνες, οἱ μεγάλοι "Ελληνες εἶχαν ἑννοήσαι τὴν ἀδικηματιὰ τοῦ ποιητικοῦ λόγου σὲ ὀδισμένα σημεῖα τῆς Τραγωδίας τοὺς, καὶ εἶχαν αἰσθανθῆ τὴ δύναμι μουν ὅτα σημεῖα ἐκεῖνα. Ἀλλὰ δέρ μὲ μεταχειρίσθηκαν παρί γην τὰ αἰτιοχύνων καὶ μὲ ὀδισαν πρῶτοι ἐκεῖνοι, δηληταὶ σου ὅτα δωῆμα.

Θαρρῶ πῶς ἐκεῖ ποῦ μὲ ἔβαλν ὅτιγρ Τραγωδία τοὺς ή θὰ εἶχες εἰμπορέσαι μόνη σου τὰ ἐξέφραζες τὸ αἴσθημα ὅτι σημεῖον ἐκεῖνο, καὶ ἐγὼ τότε ἥμουν περιττή, ή ἐγὼ μόνη θὰ εἰμποροῦσα τὰ τὸ ἐκφράσω, καὶ τότε σὺ ἥσουν περιττή.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Σὲ αἰσθάνομαι, μὰ ἀκόμη δέρ σ' ἑννοῶ.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Μία μεγάλη ψυχή, μία προφητική ψυχή, ἡσθάνθη πάποτε ἀίραστα τῆς σικαβῖας μουν τὸ ἀδίκημα.

"Ἐνας γίγας ὅτιγρ Τέχνη, ποῦ μὲ ἔμέρα ἐπόθησε τὰ ἐκφύλιση τελειώτερη δηλ., τι οἱ "Ελληνες ἐξήγησαν τὰ ἐκφράσουν ὅτιγρ Τραγωδία τοὺς, δηλ. οἱ μεγάλοι καὶ μικρονοὶ Ἰταλοὶ πρόδοσμοι τον ἐγγέγραψαν τὰ ποῦνε σ' ἕτα φωτεινὸ μίθο τοῦ Ὁδοφέως καὶ τῆς Εδρυδίας, δηλ. πλειό ἐμπρός δ μεγαλείτερος πρόδοσμός του ἐγγέγραψε τὰ διατυπώη πὲ μὰ τέχνη ποῦ τὴν ἀνόψιασε στὸ βύρος μᾶς θρησκείας γιὰ τοὺς ἀνθρώπους,

μὲ τὲς δέος Ἰητιγένειες τον, μὲ τὴν Ἀλκυότι, οἰαδίνεθη καὶ πάντας τὴν δύναμιν μηδ
σὲ μερικὲς συγμής καὶ τὴν δύναμιν τον ἀτίς θῆται πάντας στιγμής, καὶ μέσα σὲ τὸ
δρᾶμα ποῦ ἴστοχάσθη καὶ Ἰπάντη οἱ ὥρημη πάντας γὰρ τὸ μὲν ἀριθμὸν μου τῷ
φωτίσω τὶς κορυφῆς τοῦ αἰαθήματος. Ἀλλὰ καὶ πάντας ἵστη ποῦ φωτερώτεσσον, μὲ
καὶ δούλη σου ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῶν τὸ τέλος τοῦ δραματοῦ τον, καὶ μάλισται
μὲν ἔκανε τὰ σὲ συντρέζω ἵκει ποῦ μόνη Ἰπάντη τὸ ἱκοριζῆς τὴν δραματικήν στιγμήν,
καὶ κάποτε σὲ Ἐρώσες μαζὶ μον ἕκει ποῦ Ἰπάντη ἐλέιθρη τὸ ἱκοριζῆν, θυρρᾶ...

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Λέει γὰρ τὸν Ριχάρδο Βαύγρη;

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

Nai. "Ο Ριχάρδος Βάγρης ὀντιρερίθητε τὸ μέγιστον τῷ αντετάκου θόλος
τὶς τέχνες μαζὶν ἀπὸ δρᾶμα τον. Μέρη δύναται τὰ γειττεῖται θόλοις ποντικῶν διάλεκ-
τούς ἀν ἔχαραξε σ' αὐτὸν τὰ δρῦα τονς καλά.

Θυμᾶσαι τὴν απλαγχυνή καὶ δυέρωχη Βροντιλλή, διατετάχηται τοῦ βροντος
Σιγφροΐδ, ὃσαν ἦνας χείμαρρος Σωῆς, έσαρκικὰ τὰ ἀπλαγχυνήγος τὶς φλέβες της,
ξεπνάει ἀπὸ τὴν παγεία διπον τὴν εἶχε βιθίσαι ἡ ὅργη τοῦ Βιούτη, καὶ ξαναζωτι-
νεύει; Ἡ ψυχὴ της ποῦ ὃσαν μέσα οἱ ἔντα πλάνηται καὶ οἱ ἔντα ἀπλαγχυνήται διπέσου
εἶχε ἀραιεῖται γὰρ τόσο καρδὸν τὸν Σιγφροΐδ, καὶ τὸν εἶχε προσαποθνήθη, καὶ τὸν εἶχε
ἀγαπήσει, μένει ἔκθαμψη ἀπὸ τὴν ἀπειρηνήτηντος ἡμέρας τοῦ Ιητιγένειαν δη-
μάρτιον τοῦ ξακονοτοῦ βροντος ποῦ μέσα ἀπὸ τὴν δυκαλήν της φύσεως ἀνθεύασε, οὐλ
ἦνας θρίαμψος τοῦ ἀπλαγχυνοῦ ἐπάροι ἀπὸ τὴν δύναμιν τῶν θεῶν.

Καὶ δῆλη ἐκείνη τὴν Ἰκατασοὶ της, καὶ δῆλη τὴν μέθη τῆς ἀριστῆς της, καὶ δῆλη
τὴν ἀπειρηνή χαρᾶ τῆς ὑπρόκειται ἀπλάνη τῆς φύσεως καὶ τοῦ οὐρανοῦ
ποῦ ξαπαρούσθαιεν ὑπρόκειται της, ὁ Ριχάρδος Βάγρης ἰδούμαται τὸ τὴν ἀπαλαγ-
στήσηρ μὲν ἐμέρα μόνο, μὲν ἔντα κέντη χρονίς, μέθης, φύσεως, ποῦ μνήσεις ἀπὸ τῆς
σπιληγχυτρας τον.

Ἐλεύθερος αὐτὸν καὶ εἰτε ἀληθινός.

Γιατὶ ποὺ λόγια θὰ ίθαζες οὐλ ὅτια χείλη τῆς Βροντιλλῆς τὴν στιγμὴν ἀλιτη
καὶ ποὺλ ὅτια χείλη τοῦ Σιγφροΐδ, ἐνῷ τὴν ψυχὴ τον; τὴν διατερεροῦσσην τὰ κέρματα
μᾶς ἀκέδαινας μέθης;

Κ' εἰτε ἀκόμης φωδό, καὶ εἰτε ἀληθινὸς διατετάχηται γὰρ μηδ στιγμὴ οἱ δέος βροντες, οἱ ἔ-
ντα κορυφῶμα τῆς εὐτυχίας τον, ἴστοταπινοὶ καὶ ἄρωται, ἀλληλοθεραπευόνται, οὐλ τὰ
θέλοντα τὰ πούντε κάπι ὑπέροχο ποῦ μόνο εἰμιοροῦνται τὸ αἰσθανθοῦται καὶ ποῦ θί-
λει τὰ τὸ πῆρι ἡ ψυχὴ τῆς δοχήστορας.

Ἄλλ' διατετάχηται ἀπὸ Βαλκανοία η μοῖρα φέρει τὸν βροντον Σιγφροΐδον μέσα στὸ

δάση μπρὸς στὴν θύρα τῆς ἀδελφῆς τον Σιγλίνδας τῆς ἀθελῆς γυναικας καὶ οὐκά-
βας τοῦ Οὔρδιγκ, ὅταν ἀγνωστοι ἀκόμη δένας στὸν ἄλλον ρομάνουν μέσα στὰ
σπλαγχνα τους νὰ γεννήσουν μία ἀγάπη ἀνεργάθωστη καὶ ἀνότερη ἀπὸ κάθε γῆρα-
νόμο, γιατὶ καὶ οἱ δύο τους ἡσαν θεοῦ βλαστοί, ὅταν μὲ τὴν μέθη ἐνὸς ἐλευθεροῦ
τοῦ, καὶ μὲ μιὰ ἡρωϊκὴ προσπάθεια δι Σιγμοῦνδος ἔχονται τὸ πανίσχυρο καὶ ἀπο-
λυτρωτικὸ σπαθὶ ἀπὸ τὸν κορμὸ ποὺ γγὰ δλονς τὸ σκλήσιντ, καὶ ἡ ἀγάπη τους
μεθυσμένη ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας τὴν πτοὴ γίνεται ὑμος καὶ σκεπάζει τὴν γυνή τους,
τὴν ἐκφράζεις σὲ τότε; Ξένη σὲ αἰσθάνομαι ἐνῷ σὲ συνοδεύω καὶ ἔθισιμάζεις ἐμ-
πρός μου ὡς ποῦ χίνεσαι, καὶ οὕτε κανεὶς σὲ προσέχει, οὕτε σὲ ἀκοίει.

Καὶ ὅταν ἀπὸ τὴν σαλευμένη καὶ ἀπὸ τὴν πικρομέρην ἀπὸ τὸ προσαθῆμα
τῆς μοιραίς παρακμῆς γυνή τοῦ Βοτὰν ἔσπειρε σὰν ἥψατοει δένακός θυμός
γγὰ τὴν Βαλκανία ποῦ ἐπόλιμης νὰ μὴν ἐπικούσῃ στὴν διαπαγὴ ἐνὸς θεοῦ, πῶς
μπορεῖς ἐσὸν νὰ ενῷῃς τὴν δέναμη ποῦ κατεῖ τὸν κνηλῶντας καὶ γεννᾷ τὴν κατα-
γίδα γιὰ νὰ μοῦ παραστήσῃς τὸν θεῖκὸ αὐτὸν θυμό; Τί δημοράζεις σὲ τότε καὶ
γιατὶ νὰ σὲ συνοδεύω ἐκεῖ ποῦ μόνη ἔπειρε νὰ φανερωθῇ;

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Χύρονταν τὰ λόγια σου ἦταν νέο φῶς μετα' ἀπὸ γυνή μου, καὶ διαφορετικὴ αὐτὸς θάνατόμοιαι ἔται φωτισμένη, καὶ ἀνάτερη. Λογίζεις τιώδα μὲ γεννήσουν μίαν μου
ἔνας πόθος ἐπικούσης σ' ἐσένα, καὶ τρέφει τὴν γυνή μου δὲ πόθος αὐτὸς μὲ νέας
ζωῆς οὐσία καὶ νέας χαρᾶς.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

..... Καὶ τῆς γυνῆς τὴν ἀφανῆ καὶ τραγικὴν ἐκπατασι πῶς μοῦ τὴν φανερωθεῖς;
"Οταν στὴν πλευρὴν ἀγαπημένη τον κύρον δι Βοτὰν ἐμπιστεύεται τὸ μυστικὸ τῆς ἀπογοητείας
Μοίρας ποῦ μὲ τὸ στόμα τῆς σοφῆς καὶ λεόδας "Ἐρδας τοῦ προώδους τὴν τελειωτικὴν
παρακμὴν καὶ ποῦ σὰν τυφαρνικὸς ἐφιάλτης τοῦ ἐβλάστει τὴν ἔπαρξη τοῦ δλητούντος γιὰ
μιὰ στιγμὴν ἡ γυνή του, στοχαστικὴ καὶ απαραγμένη, βυθίζεται στὰ ίδια τῆς μάθη
καὶ τὰ παθορεπτίζει, λίωσις γιὰ νὰ ἀναζητήσῃ ἐκεῖ, στὶς φύλετες τῆς, τὸ αἴπο τῆς
καταδίκης του, ποῦ βρίσκεις τὴν δέναμη πὼν γιὰ νὰ μοῦ φανερώσῃς τὴν μαύρη αὐτὴν
σιγὴ τῶν ἀβύσσων τῆς γυνῆς;

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Νομόθετα τιώδα πῶς στὶς δραματικὲς αὐτές στιγμὲς, στὴν γυνή τοῦ δημιουρ-
γοῦ μὲ ἀδέλφωντα μαζὸν ἡ συνθήκη καὶ δῇ τὸ αἴσθημα.

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

"Ο Ριχάρδος Βάγρεσ εἶνε μεγίλος 'στὸ μονακό του δρῦμο έπει τοῦ ὁ λαζαρός ολαρδος τοῦ ἀφίρει ὑλεύθερη τὴν διαισθησίαν του τὸν Διημοτοργάγη. χωρὶς τὴν προσπάθεια τῆς γοήσεως. "Οταν ὅμως ἐπέιτη ἀλλὰ τὸ αἰσθητήρα βίβει τῇ οκνήῃ, ὅταν ὄπαγοσενεί διτι ἔγα τορέπει τὸν εἷμα δούλη. ἀλλ' ἀρχῆς ἔνας τὸν τεῖλος τῆς ποιήσεως, 'στὸ δρᾶμα, ἵσως ἡ λίμνης τῆς μυρικοστίνας ταν χλωμοτίτει.

"Οχι ἡ μονακή νὰ ὑπηρετῇ τὴν ποίησι, ἀλλ' ἡ μονακή καὶ ἡ ποίησι καὶ κάθε ἄλλη τέχνη, πρέπει νὰ ὑπηρετοῦν τὸ γυναικόν δρῦμα 'στὴν ἐκτινάξι του 'στὴν ακηρή, ἡ καθεμερία ὅταν πρέπει καὶ ὅπως ποίησι.

Η ΠΟΙΗΣΙΣ

"Ἐγα δρᾶμα μοδίας πᾶς ὀντερεκίθης ποῖ θαρστὸν κι' ὑπέροχο φαντάζει 'στὸ στοχασμό σου. 'Στὸ δρᾶμα αὐτὸς δὲν οὐτοὶς θὰ' ἴμεται παντοτετενὸν τὸ αἰσθητήρα σου, νοηθόθι τώρα 'στὴν ψυχή μου πῶς τὸν πότο τοῦ γυναικοῦ μους αἴσινει ἡ φανή μας ἔψηλῆς ἀνάγκης ποῦ ἐπιβάλλει τὴν θέλησι της.

Πές μου τ' ὄντερό σου, ἂλλ' ἀδελφή, καὶ ἀς εἶνε ἀπορο γρά μέτρα. Μὲ πόδια καὶ μὲ ἀγάπη θὰ σ' ἀκούσω, γιατὶ ἀπὸ τὰ χεῖλη σου αἰσθάνομαι πᾶς θ' ἀναρκίσση ἡ 'Αλήθεια. 'Μπρὸς 'στὰ λόγη σου ἀνοίγει ποδεινή ἡ ψυχή μου, καθὼς ἀνοίγουν τὰ λουκούδια 'μπρὸς 'στὸ γόνυμο φῶς μῆτρας τέλες γυραντυγίζε... 'Η/ε μου τ' ὄντερο σου...

Η ΜΟΥΣΙΚΗ

"Ογειρένομαι ἔνα μακρινὸν 'στὸ μέλλον δρᾶμα, ἀποι μέσα ὅλες ἡ τέχνες θὰ φανερώνωνται, ὅπου, διατὴ μία ἀναγκαιοτάτη οὐ μὴ σπηγμή θὰ δειχνεύει, ἡ ἄλλες, 'πὰν ὑποτακτικές οἱ μηδὲ βασιλίσσα θὰ τίγεταιρετοῦ τ.η. μιρακίς θὰ ξείποντε μάλιστα διλασδιόλον δὲν ἡ Κειτρική τέχνη ἥμετε τὸ Σητιόστε. Ἐπο δρᾶμα ἀποι μέσα ἐλεύθερη ἀπὸ τὰ δεαμά σου θὰ δείχνωμεν, ἀποι ἴμεται οὐ μὲ σηγής, ἵγαν θὰ φαντάζει τὰ πορφώματα τοῦ πάθους, βραλμένη ἀπὸ τὴν ψυχή τῆς ὀρχήστρας. Ἐπο δρᾶμα Γνου καὶ σὺ μέσα θὰ δοξεῖς ἀνεξάρτητη ἀλλ' ἱμένα, γιατὶ ἵγαν δὲν θὰ οὐ συρρειτον ποτί, ἀλλ' δηκον θὰ είσαι καὶ ὑποτακτική, γιατὶ θὰ προστοι μᾶς για τὴν φανέρωσι μου.

"Αράμεσα 'σπες ἄλλες τέχνες, νομάδω πῶς διαφορετική ἐχωρίζει.

"Η ἄλλες ἀδελφές μου αἰσθητοποιῶντε τὴν ίδεια καὶ τὸ αἰσθητήρα μὲ τὶς μορφές τῆς ὄλης. 'Υπάρχουν δμως 'στὴν ψυχή κοσυρές καὶ βάθη ποῦ δὲν βρίσκοντε μορφή 'στὴν ὄλη γγὰ νὰ αἰσθητοποιηθῶντε. Καὶ γι' αὐτές τὶς κορυφές, καὶ γι' αὗτές τὰ βάθη, χρειάζεται ἡ τέχνη ποῦ ἀμέσως φανερώνει χωρὶς τῆς ὄλης τὴν βούλημα. Καὶ ἔγω είμαι ἡ ἀμεσος φανέρωσις τῆς ψυχῆς ποῦ αρίβεται μέσα 'στὴν ὄλη.

Καὶ σένα ἄλλη οὐθὲννε 'σπες μορφές σου, ἀλλὰ τομεύσω τάρας δην ὁ ποιητικὸς λόγος εἶτε ὄλικότερος τοῦ ἥγουν.

Θέλω νὰ χωρισθῶ ἀπὸ ἑσέντα, καὶ μόνον θέλω, μέσα ὅτὸ δρᾶμα, οἵταν δὲν εἴμαι τῆς φύσεως περιγραφική, γὰρ νὰ μὴ κοπῇ ἡ δρᾶμας, νὰ μὲ συντρέχῃ ἡ Μητρική, ποῦ θὰ φανερώνεται κάποτε μὲ ἀπαλές, κάποτε μὲ ζωηρές, ὅποιοι ἄλλες κινήσεις, δύνασις φανταζοντος ὅτι δράματα τῶν ὀνείδων. Καὶ ἂπον θὰ δείξουμεν ὅτι δρᾶμα, θὰ στέκουμεν ἵψηλότερά σον, καὶ δημητράσμένος ἀπὸ ἓνα δημητράσμα ἀνατρίχιασμα χαρᾶς ἢ δεμβασμοῦ τραγικότητος θὰ ἀδρανῆ, νὰ φανερώνεται μαζὲν μον ἡ Ὁρογης, ὅποιον θὰ μυστικὸν σύμβολον τῶν λαοτερικῶν δινθμῶν τῆς ψυχῆς.

Καὶ θέλω κάποτε, σὲ μερικὲς στάντες στιγμές, ἐνῷ κάποιος στοχαστικὸς ἥρως τοῦ δράματος, ἀριστος καὶ ἀριστασμένος ἀπὸ ἓνα δημητράσμα ἀνατρίχιασμα χαρᾶς ἢ δεμβασμοῦ τραγικότητος θὰ ἀδρανῆ, νὰ φανερώνεται μαζὲν μον ἡ Ὁρογης, ὅποιον θὰ μυστικὸν σύμβολον τῶν λαοτερικῶν δινθμῶν τῆς ψυχῆς.

Καὶ οἱ ἥρωες τοῦ δράματος ποῦ προσφέτειν, θέλων νὰ εἰναι ὅλοι βηματίστου ἀπὸ τὴ Ζωὴ, ἀπὸ τὴ πραγματικὴ Ζωὴ, γιατὶ καὶ ἐγὼ ἀπὸ τὴ Ζωὴ βγαίνω, καὶ ἀν κάποτε, γὰρ νὰ ἀγγαρτεύσω τὸ ὑπερφυσικὸν καὶ τὸ θεῖον ἀντεβαίνω ἵψηλότερα ἀπὸ τὶς ἄλλες ἀδελφές μον τέχνες, ἃς μὴ τὰ ἔχοντα τοιτο ὁ δημιουργοὶ μον γὰρ κανόνα καὶ ἃς μὲ αἰσθανθοῦν τῆς Ζωῆς ἵψηλήν ἐρμηνεύσω. Καὶ ἡς μὲ αἰσθανθοῦν ἵψηλήν ἐρμηνεύσω τῆς Ζωῆς ποῦ δημιουργεῖ ὁ Ὁ.Π. λέγεται καλὸν ὁ Ὁ.Π. λέγεται κακόν, γιατὶ ἐγὼ τὴ Ζωὴ τὴν ἀγορῇ τὴ μιασθ.

Μισῶ τὶς ψυχὲς ποῦ τὶς δεομεῖεν ἡ σάτια πάρκα, γιατὶ καὶ αὐτὲς σάπιες εἰναι καὶ ἀγονες καταδικασμένες στὸν μαρασμό.

Κ' ἔται μὲ ἀρέσει νὰ ἐρμηνεύω αἰσθήματα καὶ πιθη σὰν τὴ φλογομένη, τὴν μανιακὴ τὴν ζηλότυπη ἀγάπη τοῦ Ὁθέλλον, σὰν τοῦ Ἰάγον, τὰ κρέφα, τὰ ἀραχνασμένα σκατάδια τῆς ψυχῆς, σὰν τῆς Κάρμεν τὴν ὑπεράνθρωπη καὶ ἀποκτιωτικὴν ἀγάπη, σὰν τῆς Σαντούνας τὴν ἔπειλλζονθα δδύνη ποῦ καταδιέται.

Καὶ θέλω τὸ δρᾶμα αὐτό, δύον ἡ φανέρωσίς μον δλαγόδροσην λαος θὰ εἰναι καὶ σάπια, ἀλλὰ φωτεινὴ καὶ ἀνώτερη, ἀπὸ τὸ ἔνα ἀκρο ὅτι ἄλλο, νὰ τὸ στολίζῃ ἡ Ὡροσφιά, ἡ πλαστικὴ ἀμοσφρά, ποῦνε δικοίαρχος τόμος τῆς Τραγωδίας τῶν Ἑλλήρων, ποῦ πρέπει νὰ εἰναι ὁ αἰώνιος τόμος τοῦ θεάτρου καίσθε ἐποχῆς.

Τέτοιο εἰναι τὸ ὄντειρο ποῦ μεθάπει καὶ ποῦ μαγεύει τὴν ψυχή μον.

Τέτοιο εἰναι τὸ Μοναζόρ ιοῦνα ποῦ τὸ πρωσαθίσται ἡ ψυχή μον καὶ ποῦ ὁ στοχασμός μον τὸ πλάσθει, δύον μέσα, ἀλλήρα ἀποστολή σοῦχη προσφέτει τὸ αἰσθημά μον.

Καρείς δὲν ἀντιστέκεται στῆς Μοίρας τὴ θέλημα, ὁ ἀδείρη, καὶ ἡ Μοίρα θέλει τὴ χωρισθοῦμε γὰρ πάντα.

Κλαῖτε πάσι μας ὁ αἰώνιες ποῦ μᾶς ἀστεριάσαν ἀλλ' ἕμπλωσι μας χαρογτάν ποθεινὸ τὸ μέλλον, καὶ τὸ χαμόγελο τον αὐτὸ προπναγγέλλει ἓνα θυίανθο τοῦ Ἀρθρώπον.

Γεώργιος Λαμπελέτ.